

Motion till riksdagen 2010/11:C369

av **Marianne Berg m.fl. (V)**

Dispens från åldersgränsen för att ingå äktenskap

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att dispensmöjligheten i äktenskapsbalken när det gäller äktenskap för barn under 18 år ska tas bort.

Motivering

Sedan 2004 får endast personer över 18 år vigas av svensk vigselförrättare. Det har också förtydligats att barnäktenskap och tvångsäktenskap som har ingåtts i annat land inte accepteras i Sverige. Det finns fortfarande möjlighet att söka dispens från åldersgränsen hos länsstyrelsen. Detta sker sällan. I de fall som detta ändå sker har socialnämnden möjlighet att påverka ärendet genom det yttrande som nämnden ska avge. Flera remissinstanser som uttalat sig om förslagen i Barnäktenskapsutredningen (SOU 2008:41) anser att möjligheten för länsstyrelsen att bevilja dispens för att barn ska kunna gifta sig bör tas bort.

Ungdomsstyrelsen fick i mars 2008 i uppdrag av regeringen att kartlägga förekomsten av arrangerade äktenskap mot en parts vilja i Sverige. Uppdraget redovisades till Integrations- och jämställdhetsdepartementet i rapporten Gift mot sin vilja (2009:5). Ungdomsstyrelsen konstaterar i sin rapport att samhället i dag inte tar något övergripande ansvar för den omfattande och komplexa frågan om tvångsäktenskap. 6,6 procent av flickorna och 3,8 procent av pojkarna mellan 16 och 25 år i Sverige upplever att de inte har möjlighet att fritt välja vem de ska gifta sig med. Detta motsvarar ca 70 000 ungdomar.

Som ett led i uppdraget skickade Ungdomsstyrelsen en enkät till länsstyrelserna i oktober 2008 angående dispensansökningar om äktenskap för minderåriga. I Ungdomsstyrelsens enkät ställdes frågan om vilka som var de vanligaste skälen som de sökande, oavsett avslag eller beviljad dispens, förde

Fel! Okänt namn på

fram i ansökan. Dessa var att man älskar varandra, att partnern söker uppehållstillstånd eller riskerar att bli avvisad, att man har eller väntar barn tillsammans, att religion eller tradition kräver äktenskap eller att man redan är gift enligt religion eller tradition och att man vill vara gift enligt svensk lag samt att man på grund av religiösa och kulturella traditioner riskerar att få problem med släkten om man inte får gifta sig.

I enkäten ställdes också frågor om arrangemanget kring äktenskapet och om det framkommit uppgifter om att äktenskapet var mot den underåriges vilja eller uppgifter om att den underåriga redan var gift enligt en traditionell eller religiös ceremoni. En länsstyrelse uppgav att det framkommit att äktenskapet arrangerats av den underåriges familj. Två länsstyrelser uppgav att det i handläggningen funnits en oro för att den underåriga ansökt om dispens för att ingå ett äktenskap mot den egna viljan. Totalt gällde det fyra ärenden. Ingen av de aktuella länsstyrelserna beviljade dispenser under det angivna året. Sju länsstyrelser uppgav att det i ansökan framförts att den underåriga redan var vigd enligt en religiös eller traditionell ceremoni. Totalt framkom att 20 underåriga redan var vigda på detta sätt.

Vad gäller handläggarnas syn på dispensmöjligheten angav nio länsstyrelser, däribland de tre som handlagt fler än fem ärenden under perioden, att dispensrätten bör slopas. Detta är även Ungdomsstyrelsens rekommendation. Fem länsstyrelser ansåg att dispensrätten bör utredas.

Vänsterpartiet anser att det är viktigt att lagstiftningen på ett tydligare sätt än i dag markerar att det inte är acceptabelt med barnäktenskap.

Regeringen bör därför återkomma med förslag till en lagändring som innebär att dispensmöjligheten i äktenskapsbalken när det gäller äktenskap för barn under 18 år tas bort. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 25 oktober 2010

Marianne Berg (V)

Bengt Berg (V)

Eva Olofsson (V)

Lena Olsson (V)

Amineh Kakabaveh (V)

Mia Sydow Mölleby (V)